

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 540/24
4.4.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Атељевић, адвокат из Београда, ул. Кнеза Милоша бр. 58, против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ул. Косовска бр. 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П бр. 3219/22 од 14.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 4.4.2024. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и потврђује решење садржано у ставу првом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П бр. 3219/22 од 14.02.2023. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П бр. 3219/22 од 14.02.2023. године, у ставу другом изреке, тако што се захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде материјалне штете исплати износ од 2.122.301,42 динара са законском затезном каматом почев од 30.11.2022. године, **ОДБИЈА** као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П бр. 3219/22 од 14.02.2023. године тако што свака страна сноси своје трошкове.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 33.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе извршено дана 14.02.2023. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете, исплати износ од 2.122.301,42 динара, са законском затезном каматом почев од 30.11.2022. године, па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом извршења. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 254.895,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана када се стекну услови за извршење до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом извршења.

Против наведене пресуде, тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући је у целости из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је поднео одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене одлуке у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (Службени гласник РС бр.72/11 са свим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба тужене основана.

У поступку доношења побијане пресуде првостепени суд није учинио битне повреде одредаба парничног поступка, прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је против тужиоца вођен кривични поступак пред Трећим основним судом у Београду због кривичног дела недозвољене трговине из чл. 243 став 1 КЗ, који кривични поступак је решењем Трећег основног суда у Београду К бр. 6713/12 од 27.02.2017. године, које је правноснажно 20.03.2017. године, обустављен због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења. У току наведеног поступка, тужиоцу су од стране припадника Министарства унутрашњих послова, ради прикупљања доказа, привремено одузете ствари, које су предмет тужбеног захтева, а о чему је сачињена Потврда о привремено одузетим предметима од 15.02.2011. године. Наведене ствари су прослеђене депозиту Првог основног суда у Београду 28.07.2011. године, а након правноснажног окончања кривичног поступка, Трећи основни суд у Београду је решењем К бр. 6713/12 од 28.12.2017. године, које је правноснажно 14.05.2018. године, тужиоцу вратио привремено одузете предмете - ствари ближе описане у Потврди о привремено одузетим предметима од 15.02.2011. године под тачком 39, 40, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, и 78. Дана 05.09.2019. године у Одељењу за депозите Првог основног суда у Београду сачињена је Службена белешка - Записник о примопредаји у којој је констатовано да се све ствари наведене у решењу о враћању привремено одузетих ствари К бр. 6713/12 Трећег основног суда у Београду, физички налазе у депозиту и да су преузете од стране

пуномоћника тужиоца. Присутни су констатовали да су поједине ствари оштећене услед влаге и других узрока.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применио материјално право и то одредбе чланова 172, 155 и 189 Закона о облигационом односима, те нашао да постоји одговорност тужене за пропаст предметних ствари које су за време трајања кривичног поступка чуване у депозиту Првог основног суда у Београду, с обзиром да су надлежни државни органи неправилно чували ствари, те је услед наведеног пропуста дошло до штете.

Правилна је одлука првостепеног суда којом је дозвољено објективно преиначење тужбе, као у поднеску тужиоца од 14.02.2023. године, с обзиром да је првостепени суд правилно нашао да се ради о преиначењу у погледу новчаног износа, те се тужена истом не може противити, у смислу чл. 200 став 2 ЗПП, због чега је овај суд донео одлуку као у ставу првом изреке, применом одредбе чл. 401 тачка 2 ЗПП.

Међутим, по оцени овога суда, првостепени суд је, на правилно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право, одлучујући о захтеву тужиоца за накнаду материјалне штете, на шта се основано указује жалбом тужене.

Наиме, да би тужилац имао право на накнаду штете потребно је да је штета настала као последица противправности, односно незаконитог или неправилног рада, што значи да би оштећени могао остварити право на накнаду штете од правног лица по правилима о одговорности за другог, у обавези је да докаже поред општих услова за грађанскоправну одговорност (узрочна веза и штета), да је штета причињена незаконитим радом односно неправилним радом органа правног лица у вршењу својих функција.

С тим у вези, основано се жалбом тужене истиче да првостепени суд заснива одговорност тужене за штету коју је тужилац претрпео само на основу чињенице да је против тужиоца вођен кривични поступак, без навођења у којим конкретним радњама се огледа незаконитост односно неправилност рада тужене. Наиме, није спорно да су описани предмети привремено одузети од тужиоца поводом кривичног поступка вођеног против тужиоца, због основане сумње да је починио поменуто кривично дело. Дакле, ради се о посебној радњи процесне принуде према имовини, односно истражној радњи у односу на предмете који се могу одузети по кривичном закону или који могу послужити као доказ у кривичном поступку. Услови и поступак за привремено одузимање предмета, прописани су Закоником о кривичном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 70/01, 68/02...121/12) који је био на снази у време одузимања описаних ствари од тужиоца. Тако, одредбом члана 82. Законика о кривичном поступку, било је прописано да ће се предмети који по кривичном закону имају одузети или који могу послужити као доказ у кривичном поступку - привремено одузети и предати на чување суду, или ће се на други начин обезбедити њихово чување. Одредбом члана 86. Законика о кривичном поступку прописано је да ће се предмети који су у току кривичног поступка привремено одузети, вратити власнику, односно држаоцу, ако поступак буде обустављен, а не постоје разлози за њихово одузимање из члана 512.

ЗКП-а (интереси опште безбедности или разлози морала), те да ће се предмети вратити власнику, односно држаоцу и пре окончања кривичног поступка, ако престану разлози за њихово одузимање.

С обзиром на изнето, тужена би у конкретном случају одговарала за умањење вредности, односно оштећење ствари које је последица непажљивог и неадекватног чувања, јер чим је преузела предметне ствари, преузела је и обавезу да исте чува према прописаним стандардима. Међутим, тужилац у току поступка није доказао да је у поступању органа тужене приликом одузимања, а потом и чувања ствари било, нити у чему се састоји, незаконито и противправно поступање које би било у узрочно последиčnoј вези са насталом штетом за тужиоца и које би водило одговорности тужене у смислу чл. 172 став 1 ЗОО, нити је доказао да је тужена ствари складиштила и држала у неадекватним условима, јер чињеница да су у кривичном поступку тужиоцу одузете ствари, сама по себи не даје право оштећеном да оствари накнаду материјалне штете, ако у радњама тужене нема незаконитог и противправног поступања, као што је овде случај.

Наиме, привремено одузимање ствари у кривичном поступку извршено је сходно одредбама тада важећег Законика о кривичном постуку, те имајући у виду да су у конкретном случају надлежни државни органи поступали у оквиру својих овлашћења и у складу са законом, односно да у поступању тужене није било неправилности или незаконитости, нарочито имајући у виду да се не ради о специфичној врсти робе која налаже чување у посебним условима, и са повећаном пажњом, те да су ствари вратили тужиоцу након правноснажног окончања поступка, то нема ни узрочне везе између настале штете и рада органа тужене, нити њене одговорности у смислу чл. 172 став 1 ЗОО.

Следом изнетог, Апелациони суд је преиначио одлуку првостепеног суда те донео одлуку као у изреци ове пресуде, а на основу одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП.

Преиначена је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде, па је овај суд у смислу одредбе члана 153 ЗПП, донео одлуку да свака страна сноси своје трошкове, имајући у виду да тужилац није успео у спору, а да тужена није исктакла опредељен захтев за накнаду трошкова поступка.

Одлука као у ставу четвртном и петом изреке ове пресуде донета је применом одредби чл. 165 ЗПП, па су туженој која је успела у жалбеном поступку, досуђени трошкови другостепеног поступка, и то за састав жалбе износ од 33.000,00 динара, док је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен, имајући у виду да састав одговора на жалбу на представља нужан трошака у овој правној ствари.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић